

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Individuele eigenwijsheid slaat collectieve eigengereidheid

Leen, A.R.

Citation

Leen, A. R. (2008). Individuele eigenwijsheid slaat collectieve eigengereidheid. *Anais Do Museu Paulista: História E Cultura Material*, 49(1), 49-50. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/41222>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/41222>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bron: A.R. Leen, 'Individuele eigenwijsheid slaat collectieve eigengereidheid' Liberaal Reveil, 49e jaargang, maart 2008 (1), pp. 49-50

INDIVIDUELE EIGENWIJSHEID SLAAT COLLECTIEVE EIGENGEREIDHEID

Op het VVD-lustrum heeft Rutte gezegd te komen met nieuwe ideeën. Deze zullen uit meer moeten bestaan dan op sommige terreinen extra gas te geven en op andere wat meer te remmen. Want dat is voortborduren op andermansvisie. Alleen met echte liberale bakens win je kiezers. In deze tijd moeten liberalen de mogelijkheid duiden van sociaal beleid maar dan zonder socialisten en een beleid gericht op het welzijn van mens en dier zonder milieu- en dierenactivisten.

Wat betreft bijvoorbeeld het beleid voor moslims, allochtonen en eigenlijk ieder doelgroepenbeleid, past het de problematiek te tillen naar een boven de politiek gelegen niveau. Een rechtvaardige samenleving kan niet door centrale planning worden verwezenlijkt. Beleid mag niet discrimineren; beleid dient voor een ieder te gelden (1). Anders is het wie de bal kaatst, kan de bal verwachten en is het de overheid zelf die een discriminerende samenleving creëert. Ook hier dient de overheid geblinddoekt te zijn. Het zijn geen groepen die we moeten oordelen. Iemand is niet alleen moslim, maar ook man, vrouw, ouder, kokkin enz. Het zijn allen unieke individuen die zich willen ontplooiën. In deze visie is Wilders (slap) na-apen helemaal niet mogelijk.

Bovendien is mensen als groep behandelen inefficiënt. Het leidt in de regel tot blijvende afhankelijkheid en het gevoel slachtoffer te zijn. Het idee verdwijnt dat primair zelfredzaamheid tot lotsverbetering leidt (2). Zo is ook een beleid gericht op een beperking van excessieve salarissen van managers een vorm van discriminerend beleid. Een hele groep wordt gestigmatiseerd. Het is een beleid waarvan onduidelijk is of het is gebaseerd op sociale rechtvaardigheid of sociale afgunst. Ook dit beleid dient voor een ieder of voor niemand te gelden. Dit nog afgezien van de inefficiëntie van dat beleid.

Hoe ga je om met schreeuwende minderheden die de vrijheid bedreigen? Want de eeuwige strijd van vrijheid versus publieke autoriteit wordt tegenwoordig gestreden om het milieu en dierenwelzijn. Immers verboden op dierproeven en uitstoot van CO2 zijn

het ei van Columbus. Dat beleid snapt iedereen direct. De liberale oplossing: laat mensen vrij en de markt haar werk doen, lijkt speculatief en kost veel uitleg. Inderdaad. Dat zal altijd het nadeel voor de liberaal blijven. Maar een paar simpele, vaak platvloerse, intuïties kunnen het alternatief bespreekbaar maken.

Zo begrijpt een ieder dat alleen de zon voor niets op gaat. Voor al het andere moeten we wat opofferen en een afweging maken. Dat geldt zowel voor hen die het milieu als een geldelijk als een puur moreel probleem zien. Zo laat een samenleving die alle hulp aan de zwakkeren via een verplichte belastingafdracht financiert en dat solidariteit noemt geen ruimte voor echte solidariteit. Echt moreel gedrag kan immers alleen maar in vrijheid plaatsvinden; gedwongen liefdadigheid telt niet.

De afgelopen 100 jaar is de temperatuur 0.6 graden gestegen. Temperatuursveranderingen die er altijd zijn geweest maar nu aan de mens worden toegeschreven. Op basis van een speculatief model zal bij uitvoering van het Kyoto protocol in 2050 de temperatuur 0,05 graden lager zijn. Maar er schijnt ook een opwarming plaats te vinden op Mars, Jupiter en Saturnus (3). Geen weldenkend mens verzekert zich tegen een voorval met een zo'n kleine kans tegen zulke enorme kosten. Dat doen mensen die hun belang als een absolutistisch voorzorgsbeginsel zien. Bovendien, waarom nu krom liggen voor latere generaties? Zoals onze voorouders dat gelukkig op dit terrein ook niet voor ons hebben gedaan. Want zelfs met het lage groeicijfer (1.3% per jaar) van de milieuactivisten genieten onze nakomelingen over 50 jaar van ruim het dubbele van onze welvaart.

De liberaal vertrouwt op de ontwikkeling van het menselijke vernuft: hoe meer kennis hoe meer hulpbronnen. Zo was aardolie voor de farao's geen hulpbron en is de steentijd niet aan zijn einde gekomen door een tekort aan stenen. Voor oplossingen hoeven we de spontaniteit van de markt niet te verruilen voor mondiaal geplande ontwikkelingen. Overheden zijn notoir slecht, al helemaal in internationaal verband, in het maken van keuzes. Het worden politieke keuzes die, heel toevallig en op puur wetenschappelijke gronden, de eigen (kennis)industrie bevoordelen.

Het beste milieu voor de mens is er een van vrijheid. Dan kunnen we vertrouwen op een groeiende welvaart en de vraag van u en ik, en het antwoord van de markt daarop, voor een socialere, schonere en diervriendelijker wereld. Uiteindelijk zegeviert de

consument. Zo eten we hier geen honden- en in Amerika ook geen paardenvlees en elders beide wel. In deze visie is activistisch opgelegd beleid afremmen helemaal geen optie.

Kortom, op het terrein van doelgroepen- en milieubeleid heeft de liberaal meer te zeggen dan lijnen uitgezet door anderen door te trekken of af te remmen.

NOTEN

(1). F.A. Hayek, *The Constitution of Liberty*, London: Routledge, 1960.

(2). Charles Murray, *In Our Hands (A Plan to Replace the Welfare State)*, Washington: The AEI Press, 2006.

(3) Václav Klaus, *Blauer Planet in grünen Fesseln (Was ist bedroht: Klima oder Freiheit?)*, Wien: Carl Gerold's Sohn.